

6. marts 2006

**Den danske regerings bemærkninger til
EU-kommissionens Grønbog
om
”Fremme af sunde kostvaner og fysisk aktivitet ...”
(KOM(2005) 637 endelig)**

Generelle bemærkninger

Den danske regering finder, at EU-Kommissionen med Grønbogen har taget et godt og nødvendigt initiativ, og vil støtte arbejdet med at formulere en EU-strategi på området.

Den danske regering støtter op om de eksisterende EU-strukturer for fremme af sund kost og fysisk aktivitet, som er beskrevet i Grønbogen, og finder, at disse strukturer udgør et godt udgangspunkt for EU's fremtidige indsats på området. Den danske regering finder det vigtigt at sætte fokus på sund livsstil i form af både sunde kostvaner og fysisk aktivitet, og en kommende strategi bør ikke udelukkende fokusere på en indsats i forhold til overvægt.

Den danske regering anerkender de mekanismer, som Kommissionen har iværksat for at sikre, at sunde kostvaner og fysisk aktivitet indarbejdes på tværs af EU's forskellige politikområder og vil opfordre til, at vurderinger af effekten på EU-borgernes kostvaner og fysiske aktivitet indgår i alle overvejelser om ny EU lovgivning. Ny lovgivning bør således ikke modarbejde EU-borgernes muligheder for at følge de officielle anbefalinger om sund kost og fysisk aktivitet.

Den EU-regulering, der sikrer et velfungerende indre marked, bør støtte op om EU-landenes fælles målsætning om at fremme sund livsstil. EU's fælles landbrugspolitik, samt en række andre områder, der er reguleret på EU-niveau, bør ligeledes bakke op om denne målsætning.

En effektiv indsats for at fremme sund kost og fysisk aktivitet, og derved for at forbedre EU-befolkningens sundhed, forudsætter en indsats på internationalt niveau, i EU og i de enkelte EU-lande.

En stor del af de nødvendige initiativer vil mest hensigtsmæssigt kunne håndteres af de enkelte EU-lande og på lokalt niveau, men samtidig er der områder, hvor den danske regering finder det påkrævet, at der sker en indsats på EU-niveau. Dette skal ses i lyset af problemstillingens grænseoverskridende karakter samt ud fra hensynet til at sikre lige vilkår for virksomhederne i det indre marked.

EU spiller allerede i dag og bør fortsat spille en aktiv rolle i arbejdet for at styrke vidensgrundlaget inden for ernæring og fysisk aktivitet. EU bør i de kommende år i større grad end tidligere bakke op om det eksisterende samarbejde indenfor ernæring og fysisk aktivitet på tværs af nationale forskningsmiljøer. Der vil i de kommende år være yderligere behov for at sikre en fortsat monitorering, samt en øget viden om effekten af de forskellige initiativer, der iværksættes for at fremme sund kost og fysisk aktivitet. Det bør generelt sikres, at der er en sammenhæng mellem effekten af de enkelte initiativer og de ressourcer, der anvendes.

Den danske regering ønsker ud over ovenstående at knytte følgende mere specifikke kommentarer til de spørgsmål, der rejses af Kommissionen i Grønbogen.

IV.3. Sundhed i de forskellige EU-politikker

Hvilke konkrete tiltag kan EU-politikområder evt. bidrage med for at fremme sunde kostvaner og fysisk aktivitet og for at skabe miljøer, der gør sunde valg til nemme valg?

Som angivet under generelle bemærkninger ovenfor, bør gode kostvaner og fysisk aktivitet tænkes ind på tværs af alle relevante EU-politikområder. Den danske regering finder dog, at det vil være særligt relevant at vurdere behovet for konkrete tiltag indenfor en række specifikke politikområder.

Den danske regering støtter op om det arbejde, som finder sted i den af Kommissionen etablerede Platform for kost, fysisk aktivitet og sundhed. De begrænsninger, som eventuelt måtte vise sig at være i selvregulering, bør dog udmøntes i konkrete initiativer, der sikrer forbrugerne den bedst mulige oplysning og vejledning i forbindelse med valg af fødevarer. Den danske regering bakker op om EU-kommissionens ønske om et ophør af al markedsføring af usunde fødevarer rettet mod børn, og er enig med Kommissionen i, at en manglende selvregulering på området bør resultere i EU-regulering. Den danske regering vurderer, at behovet for en øget regulering/selvregulering på området bør ansues bredt og vanskeligt kan isoleres til den markedsføring, der er rettet direkte mod børn. Der er et generelt behov for øget ansvarlighed i markedsføringen af mindre sunde fødevarer.

Der vil være behov for at sikre en styrkelse af reglerne om næringsdeklaration, således at næringsdeklaration bliver obligatorisk og omfatter de for forbrugerne mest relevante informationer. Der vil ligeledes være behov for på EU-niveau at iværksætte arbejdet med etableringen af en fælles og obligatorisk ernæringsmærkning, der som et supplement til en bedre næringsdeklaration vil gøre det lettere for forbrugeren at træffe det sunde valg i en travl hverdag. Såfremt en fælles europæisk obligatorisk ernæringsmærkning ikke etableres, bør der skabes hjemmel til at gennemføre obligatoriske ordninger på nationalt plan. Danmark er desuden tilfreds med, at der indenfor forslaget om frivillig anprisning af fødevarer er mulighed for at etablere nationale ernæringsmærkningsordninger, så længe der ikke er etableret et alternativ på EU niveau.

EU's politik bør ligeledes bidrage til at sikre udviklingen af fysiske rammer, der opfordrer EU-borgerne til fysisk aktivitet, ligesom støtten til udvikling og afsætning af fødevarer bør bidrage posi-

tivt til arbejdet for at fremme sunde kostvaner i EU-landenes befolkninger. Der er fx et stort behov for at øge EU-borgernes indtag af bl.a. frugt, grønsager og fisk, samtidig med, at der er behov for at mindske indtaget af bl.a. mættede fedtsyrer og tilsat sukker. EU's landbrugspolitik bør bidrage positivt til arbejdet med at imødekomme disse behov.

EU bør endvidere støtte op om national lovgivning på fødevarerområdet, der har til formål at forbedre befolkningens muligheder for sunde kostvaner. Eksempelvis kan nævnes de danske regler om indhold af transfedtsyrer. Den danske regering vil således opfordre til, at en kommende EU-strategi omhandler muligheden for at eliminere transfedtsyrer fra den europæiske kost, da der ikke er identificeret et eneste sundhedsfremmende aspekt ved transfedtsyrer, men alene sundhedsskadelige effekter. De danske erfaringer med en sådan eliminering har således tydeligt vist, at producenterne ingen væsentlige tekniske problemer har med at nedbringe indholdet af transfedtsyrer til et sundhedsmæssigt uskadeligt niveau.

Den danske regering finder endelig, som fremhævet under de indledende generelle bemærkninger, at forskning, innovation og monitorering bør være blandt de mest centrale områder for en fremtidig EU-indsats i forhold til ernæring og fysisk aktivitet. Der er behov for en markant styrkelse af viden grundlaget, der kan sikre, at der både på EU-niveau samt nationalt og lokalt iværksættes effektive initiativer for fremme af sunde kostvaner og fysisk aktivitet. Der er således også her behov for at sikre en fornuftig sammenhæng mellem investerede ressourcer og de effekter, der opnås.

Hvilke slags foranstaltninger på EU-plan eller på nationalt plan kan bidrage til at forbedre udbuddet af og adgangen til frugt og grøntsager og gøre dem billigere og mere attraktive?

For at sikre en forøgelse af indtaget af frugt og grønt i EU er der behov for en fortsat styrkelse af den generelle oplysningsindsats i forhold til befolkningen, ligesom der er behov for at øge tilgængeligheden af frugt og grønt, hvor den enkelte borger færdes. Der er behov for at styrke produktudviklingen, således at frugt og grønt i højere grad kan fremstå som tiltrækkende alternativer til produkter med et højt indhold af fedt/sukker og lavt indhold af naturlige vitaminer og mineraler.

Der vurderes at være en rolle at spille for både EU, nationale og lokale myndigheder, forskningsinstitutioner samt ikke mindst for de private interessenter på området.

Den danske "6-om-dagen - spis mere frugt og grønt"-kampagne er et partnerskab mellem myndigheder, private sundhedsorganisationer og private interessenter. Det er vurderingen, at det under kampagnen med forholdsvis begrænsede ressourcer er lykkedes at øge den danske befolknings indtag af frugt og grønt og viden om behovet for at indtage frugt og grønt.

En øget viden om behovet for at indtage frugt og grønt i befolkningen, vurderes langt fra i sig selv at være tilstrækkelig til at sikre et øget indtag af frugt og grønt. Kostvaner grundlægges tidligt i livet, og er i høj grad præget af den kost, der er tilgængelig og normen i de nære omgivelser. Derfor

er det vurderingen, at den generelle oplysningsindsats bør suppleres med en indsats for at øge udbudet og tilgængeligheden af frugt og grønt, navnlig i skoler og børneinstitutioner samt på arbejdspladser.

Der arbejdes i Danmark for at fremme etableringen af mad- og måltidspolitikker på skoler, i børneinstitutioner og på arbejdspladser. Politikker der blandt andet skal bidrage til at sikre et øget indtag af frugt og grønt. Der arbejdes ligeledes for at fremme forbruget af frugt og grønt på arbejdspladserne ved at informere om fordelene ved fx firmafrugtordninger og øget anvendelse af grøntsager i kantiner.

Der er på en række af landets skoler, institutioner og arbejdspladser etableret frugtordninger. Det er erfaringen i Danmark, at etableringen af frugtordninger på skoler og institutioner af en række forskellige årsager kan være vanskeligt. Den danske regering finder det derfor oplagt, at der fra EU's side gøres en indsats for at indsamle de erfaringer og den viden om etableringen af frugtordninger i skoler og institutioner, der foreligger i medlemslandene, og at det med afsæt heri vurderes, om EU vil kunne bidrage til etableringen af frugtordninger i skoler og institutioner, fx ved at yde et økonomisk tilskud, som det kendes fra støtten til mælkeordninger i skolerne.

EU-kommissionen kan i arbejdet under EU-plattformen fremme budskabet om en produktudvikling, der øger afsætningen af frugt og grønt, ligesom EU-kommissionen indenfor rammerne af eksisterende støtteordninger vil kunne sikre en øget fokus på produktudvikling, der øger indholdet af frugt og grønt i convenience produkter mv., eller der sikrer udviklingen emballage-koncepter mv., der kan gøre det lettere og mere tiltrækkende for den enkelte at spise frugt og grønt.

På hvilke områder i forbindelse med ernæring, fysisk aktivitet, udvikling af redskaber til analyse af hermed forbundne lidelser samt forbrugeradfærd er der behov for mere forskning?

Der vurderes at være behov for en generel og bred styrkelse af forskningsindsatsen i forbindelse med ernæring og fysisk aktivitet. Et hovedformål med ny viden er at kunne sikre bedre, mere effektive og mere målrettede initiativer og hermed opnå den bedste udnyttelse af ressourcerne.

I det følgende fremhæves således alene områder, som vurderes som særligt relevante.

Det er behov for at styrke forskningen i, hvad udbud og priser betyder for kostvaner og fysisk aktivitet og i, hvad de fysiske rammer i lokalområdet betyder for niveauet af fysisk aktivitet. Det er endvidere behov for at styrke den eksisterende viden om, hvorledes markedsføringen af fødevarer påvirker befolkningens kostvaner, både positivt og negativt. Der er også behov for mere forskning i, hvilke mekanismer, der ligger til grund for de sociale forskelle i kost- og motionsvaner. Der er behov for sundhedskonsekvensvurderinger og sundhedsøkonomiske analyser indenfor begge områder – herunder i forhold til fremme af incitamentsstrukturer for aktiv transport.

Det kunne ligeledes være relevant at forske i koncepter, der øger tilgængeligheden af ernæringsrigtige fødevarer med et højt naturligt næringsstofindhold og med høj spisekvalitet og i, hvilke tiltag, der fremmer motivationen for at udvikle sunde fødevarer.

Med hensyn til monitorering kan der peges på behovet for med jævne mellemrum at indsamle sammenlignelige data i EU-landene, der kan sikre pålidelige informationer om nøgleparametre for sundhed og forbrugsmønstre. Ligesom det er vigtigt at indsamle objektive data, der kan belyse sociale forskelle i kost- og motionsvaner, samt udviklingen heri.

Endvidere kan fremhæves behovet for forskning, der vil kunne styrke grundlaget for at foretage sundhedsomkostningsvurderinger, ikke alene af forslag til fremme af sundere kostvaner og fysisk aktivitet, men også af forslag til initiativer på andre områder, som indirekte påvirker befolkningernes kostvaner og fysiske aktivitetsniveau. En øget viden på området vil kunne sikre bedre "cost-benefit"-vurderinger, samt bedre vurderinger af "best practice" på forskellige områder og på tværs af EU-landene.

Mere forskning bør ligeledes igangsættes for at afdække sammenhængen mellem individers genetiske potentiale og næringsstofindtag med henblik på at optimere anbefalingerne for kost, næringsstoffer og fysisk aktivitet overfor den enkelte/grupper af individer.

Der bør endelig også forskes mere i de ernæringsmæssige effekter af henholdsvis obligatorisk og frivillig berigelse af fødevarer med speciel fokus på særlig udsatte befolkningsgrupper. Ligeledes bør positive og eventuelle negative effekter på fødevarerindtaget af indførelse af ernæringsprofiler i forbindelse med mærkning, berigelse og anprisninger undersøges nærmere.

IV.4. Handlingsprogrammet for folkesundhed

Hvordan kan data om fedme gøres mere tilgængelige og sammenlignelige, navnlig med henblik på at kortlægge præcist, hvordan fedme er udbredt geografisk og socioøkonomisk?

Nordisk Ministerråd har i sigtelinier til en kommende fælles nordisk handlingsplan for bedre sundhed og øget livskvalitet gennem kost og motion lagt stor vægt på at styrke indsamlingen af mere tilgængelige og sammenlignelige data om overvægt, kostvaner og fysisk aktivitet. Det er forventningen, at den nævnte fælles nordiske handlingsplan vil foreligge i sommeren 2006.

Det er den danske regerings vurdering, at der i arbejdet for at sikre en øget tilgængelighed og sammenlignelighed af data bør arbejdes i flere etaper, således at de forskellige EU-lande gradvist arbejder i retning af mere sammenlignelige data. Arbejdet kunne tage afsæt i udvælgelsen af enkelte helt overordnede indikatorer og få enkelte baggrundsvARIABLE, samt forenkede, men til gengæld sammenlignelige indsamlingsmetoder.

Hvordan kan programmet bidrage til at give beslutningstagere, fagfolk i sundhedssektoren, medierne og den brede offentlighed øget kendskab til sunde kostvaners og fysisk aktivitets evner til at reducere risikoen for kroniske sygdomme?

Programmet bidrager til vidensopbygningen på området, en viden, der gennem de nationale myndigheder og forskningsinstitutioner, kanaliseres videre til de nationale og lokale beslutningstagere, fagfolk i sundhedssektoren, medierne og den brede offentlighed.

Som anført under afsnit IV.3, er der en række områder, hvor der er behov for at styrke forskningen. Et styrket vidensgrundlag fremmet gennem EU's folkesundhedsprogram vil gennem de nationale myndigheder og forskningsinstitutioner bidrage til et øget kendskab til sunde kostvaners og fysisk aktivitets evner til at reducere risikoen for kroniske sygdomme.

Hvilke kanaler er bedst egnede til formidling af den eksisterende viden?

Den danske regering mener, at formidlingen af viden om ernæring og fysisk aktivitet bør ske gennem de ansvarlige nationale myndigheder i samarbejde eller partnerskab med interessenter på området, såsom private sundhedsorganisationer, brancheforeninger mv.

De konkrete kanaler, der bedst vil være egnet til formidlingen af den eksisterende viden, vil givet variere fra land til land. Det vil også i høj grad afhænge af de konkrete målgrupper, som viden ønskes formidlet til, karakteren af den viden, der ønskes formidlet, osv.

IV 5: Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet

I relation til afsnittet om den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet vil den danske regering gerne understrege, at EFSA bør spille en langt større rolle på ernæringsområdet.

EFSA bør prioritere følgende særligt højt:

- Løbende evaluering og opdatering af øvre sikkerhedsgrænser for tilsætning af vitaminer og mineraler
- Fastlæggelse af en valideret model til at vurdere det samlede indtag af vitaminer og mineraler, så der ikke sker overindtag ved et samlet indtag af naturligt forekommende og tilsatte vitaminer og mineraler fra fødevarer samt kosttilskud
- Risikovurdering af "andre stoffer" og udformning af en positivliste for disse i forbindelse med berigelsesforslaget
- Etablering af ernæringsprofiler i forbindelse med anprisningsforslaget
- Vurdering af den videnskabelige dokumentation for claims

V.1. Forbrugeroplysning, reklamer og markedsføring

Hvilke er de vigtigste næringsstoffer og varekategorier, der skal lægges vægt på i næringsoplysningerne til forbrugerne, og hvorfor?

Der er generelt behov for at lægge vægt på, at vejen til sunde kostvaner går gennem et varieret valg af fødevarer. Dette er den sikreste vej til en balanceret kost, der indeholder de næringsstoffer, vitaminer og mineraler, som den enkelte har brug for.

De fælles nordiske næringsstofanbefalinger er i Danmark omsat til officielle kostråd til befolkningen. De danske myndigheder har i maj 2005 offentliggjort de 8 officielle kostråd. Der er også behov for at formidle viden om særlige kostbehov til udvalgte grupper i befolkningen med særlige behov (overvægtige, gamle, gravide m.fl).

Som udgangspunkt bør der derudover i ernæringsoplysningen til forbrugerne også lægges vægt på næringsstoffer. Selvom slik, sodavand, kager osv. må betragtes som fødevarergrupper, der bør spises mindre af, så indebærer udviklingen på fødevarerområdet, at grænserne mellem de forskellige fødevarergrupper i stigende grad bliver udvisket. Der ses således eksempler på morgenmadsprodukter og mælkeprodukter, der ernæringsmæssigt er at sidestille med slik.

Viden om næringsstoffer er vanskelig at formidle, hvorfor den danske regering, som tidligere fremhævet ser et behov for at supplere næringsdeklarationerne med en enkel vejledning i form af et fælles EU-ernæringsmærke.

De næringsstoffer, der primært er behov for at fokusere på, og som vurderes at være fælles i EU, uanset de eksisterende forskelle i nationale kostvaner, er: fedt, mættet fedt, tilsat sukker, naturligt indhold af kostfibre i brød, samt natrium (salt).

Hvilken slags forbrugeroplysning/uddannelse skal der til, for at forbrugerne fuldt ud kan forstå oplysningerne på mærkningen af fødevarerne, og hvem skal give sådanne oplysninger?

De fleste undersøgelser på området viser, at det er vanskeligt for mange forbrugere fuldt ud at forstå oplysningerne i næringsdeklarationerne, og at mange forbrugere finder det vanskeligt at omsætte informationerne til handling i hverdagen.

Den almindelige offentlige forbrugeroplysning og undervisningen i skolerne vurderes at kunne øge befolkningens muligheder for at forstå og anvende oplysningerne i næringsdeklarationerne.

Der vil kunne arbejdes med udviklingen af selve den grafiske præsentation af næringsdeklarationen for derigennem at lette forståeligheden og øge anvendeligheden af de informationer, den indeholder. Der ligger således en oplysningsindsats i selve udformningen og præsentationen af næringsdeklara-

tionen. Denne del af oplysningsindsatsen bør fastlægges på EU-niveau i forbindelse med formuleringen af nye regler for anvendelse af næringsdeklarationer.

Endelig fremhæves behovet for en enklere vejledning af forbrugeren i indkøbssituationen end den der findes i næringsdeklarationerne. Det er vurderingen, at oplysning og undervisning ikke alene vil kunne sikre, at alle forbrugere kan eller føler de har tid til at omsætte indholdet i næringsdeklarationerne til handling. Det er i dette lys, at det danske ønske om en fælles og enkel EU-ernæringsmærkning skal ses.

Er frivillige regelsæt ("selvregulering") en passende metode til at begrænse reklamer for og markedsføring af fødevarer med højt energindhold og lavt indhold af mikronæringsstoffer? Hvilke alternativer kan komme på tale, hvis selvregulering ikke fungerer?

Det er den danske regerings holdning, at markedsføring af usunde føde- og drikkevarer rettet mod børn bør ophøre.

Som allerede nævnt, støtter den danske regering EU-kommissionens tilgang, hvor det er lagt ud til fødevarerhvervet og medierne at sikre den fornødne selvregulering på EU-niveau, dog således at en manglende imødekommelse af behovet for selvregulering bør følges op af et egentlig forslag fra Kommissionen om EU-lovgivning.

Uanset om reguleringen sikres gennem frivillige aftaler eller lovgivning, bør reguleringen ideelt set ske på EU-niveau for at sikre den bredest mulige beskyttelse samt ens konkurrencevilkår for virksomhederne.

Hvordan kan man definere, gennemføre og overvåge effektivitet i forbindelse med selvregulering? Hvilke foranstaltninger bør man træffe for at sikre, at sårbare forbrugeres godtroenhed og begrænsede kendskab til medierne ikke misbruges i forbindelse med reklamer, markedsføring og salgsfremstød?

Det er vurderingen, at Kommissionen i samarbejde med de private interessenter, indenfor rammerne af EU-plattformen, nærmere vil kunne definere de krav, der bør stilles til interessenterne i form af selvregulering. Dette bør følges op af, at de berørte organisationer og sammenslutninger etablerer formelle etiske kodeks, som de enkelte medlemmer skal efterleve. Det må være de enkelte organisationer og sammenslutninger, der kontrollerer medlemmernes efterlevelse af de etablerede frivillige regelsæt, og rapporterer til Kommissionen herom. De organisationer, der repræsenterer de europæiske forbrugere, vil naturligt have et åbent øje for efterlevelsen af de frivillige aftaler, og vil givet holde industrien, Kommissionen og offentligheden orienteret om eventuelle tilfælde af manglende efterlevelse.

Medierne er i dag grænseoverskridende, hvorfor alle eventuelle foranstaltninger så vidt muligt bør etableres på EU-niveau. Det er vurderingen, at EU-plattformen for ernæring, fysisk aktivitet og

sundhed, kan være et forum, hvor der kan etableres en fælles forståelse for de frivillige foranstaltninger, der udover den eksisterende beskyttelse af forbrugerne mod vildledning, er nødvendig for at sikre, at sårbare forbrugeres godtroenhed og begrænsede kendskab til medierne ikke misbruges i forbindelse med reklamer, markedsføring og salgsfremstød. De foranstaltninger, der vurderes nødvendige, vil kunne indgå i de før omtalte frivillige etiske kodeks for markedsføring.

V. 2. Forbrugeruddannelse

Hvordan kan man bedst sætte forbrugerne i stand til at foretage kvalificerede valg og handle effektivt?

Hvis de fleste forbrugere skal sikres muligheden for at foretage et kvalificeret valg og handle effektivt, er der behov for en kombination af forskellige initiativer.

Der er behov for at styrke oplysningen og undervisningen indenfor ernæring og fysisk aktivitet. Der er behov for obligatoriske næringsdeklarationer, der er let tilgængelige for forbrugerne. Der er behov for en ernæringsmærkning, der hjælper den travle forbruger eller den forbruger, der på trods af mulige forbedringer stadig finder det svært at anvende næringsdeklarationen ved valget af fødevarer. Der er behov for den nødvendige regulering af anprisninger og berigelse, således at disse giver forbrugerne reelle oplysninger, og ikke bidrager til at skabe forvirring om, hvad der er mere eller mindre sundt. Der er behov for den nødvendige regulering eller selvregulering af markedsføringen af fødevarer, således at markedsføringen ikke underminerer indsatsen for at forebygge overvægt og fremme sundere kostvaner. Der er endelig behov for at styrke kompetencerne omkring sunde kostvaner og sund livsstil blandt de lokale ressourcepersoner, der er tæt på den enkelte borger, familie og barn, og som vil kunne rådgive og vejlede den enkelte vedrørende valget af en sundere livsstil (skolelærere, skolesundhedsplejersker, praktiserende læger mv.).

Hvordan kan partnerskaber mellem offentlige og private bidrage til forbrugeruddannelse?

Partnerskaber mellem det offentlige og private interessenter kan yde et væsentligt bidrag til indsatsen for at oplyse borgerne om sund kost og aktiv livsstil.

Kostråd skal være videnskabeligt baserede og bør primært formidles af offentlige myndigheder for at sikre den fornødne troværdighed i befolkningen. Formidlingen kan dog med fordel ske i samarbejde eller i partnerskab med interessenter på området, såsom sygdomsbekæmpende organisationer, brancheforeninger mv. Partnerskaber kan styrke bredden i indsatsen, og bidrage til at sikre, at det er de samme budskaber, der formidles til borgerne/forbrugerne. I Danmark har vi generelt gode erfaringer med partnerskaber på området, også i forbindelse med målrettede kampagner og interventioner.

Hvilke centrale budskaber skal forbrugerne modtage vedrørende ernæring og fysisk aktivitet, og hvordan skal de formidles, og hvem skal gøre det?

De nordiske lande har formuleret fælles næringsstofanbefalinger, herunder også anbefalinger vedrørende fysisk aktivitet.

De nordiske landes madkultur og traditioner for fysisk aktivitet varierer fra land til land, hvilket ikke ses som en hindring for at formulere fælles anbefalinger vedr. ernæring og fysisk aktivitet. De forskelle, der er på madkultur og i traditioner for fysisk aktivitet, vurderes ligeledes ikke at være en hindring for etableringen af de grundlæggende fælles europæiske anbefalinger.

Som det er tilfældet for de nordiske anbefalinger vil fælles europæiske anbefalinger kunne omsættes til nationale handlingsanvisende kostråd, hvor det er muligt at tage højde for eksisterende forskelle i madkulturer og traditioner vedr. fysisk aktivitet, ligesom de nationale kostråd vil skulle tage udgangspunkt i den eksisterende viden om madforbrugsmønstre i det enkelte land.

Fælles EU-anbefalinger vedr. ernæring og fysisk aktivitet vil udgøre et væsentligt input til den politikdannelselse på EU-niveau, der vil være nødvendig for at understøtte de enkelte landes indsats for at fremme sunde kostvaner og fysisk aktivitet.

Selvom budskaber vedr. ernæring og fysisk aktivitet primært bør formidles nationalt, så vil der gennem den nødvendige fælles EU-politikdannelselse indirekte ske en formidling af centrale budskaber. Der vil, fx i reguleringen af områder som næringsdeklaration, anprisning, berigelse, ernæringsmærkning og ernæringsprofiler, indirekte ligge centrale budskaber om ernæring.

I forbindelse med formidling bør der tages en bred vifte af instrumenter i anvendelse, og en bred vifte af nationale og lokale aktører bør deltage. Indsatsen kan omfatte traditionel statslig oplysningsvirksomhed, formidling af viden, praktiske råd og oplevelser gennem partnerskaber mellem det offentlige og private interessenter. Indsatsen kan også lokalt bestå i konkrete tilbud til den enkelte borger eller til den enkelte familie i form af personlig vejledning mv.

V.3. Fokus på børn og unge

Hvilke gode eksempler på forbedring af skolemadens næringsværdi findes der, og hvordan kan forældrene blive oplyst om, hvordan næringsværdien af måltiderne derhjemme forbedres?

Skolemadsordninger har en begrænset udbredelse i Danmark, hvor der er tradition for, at børnene har en madpakke med i skolen. På skolerne er der ofte en skolebod, hvor børnene kan købe mad.

Sund mad til børn og unge er højt prioriteret i den danske regerings indsats på ernæringsområdet. De danske myndigheder søger at forbedre børnenes kostvaner, mens de er i børneinstitutioner, skoler og fritidsordninger ved at arbejde for, at de enkelte institutioner formulerer en mad- og måltidspolitik. En mad- og måltidspolitik vil for de skoler, der har en madordning eller en skolebod, handle om den ernæringsmæssige værdi af skolens madudbud. En mad- og måltidspolitik kan også lægge grundlaget for en fælles forståelse mellem skolen, forældrene og børnene om den mad, som foræl-

drene giver deres børn med i skolen. Der er etableret et lokalt forankret rejsehold under projektet ”Alt om kost”. Rejseholdet tilbyder hjælp og assistance i forbindelse med formuleringen af en mad- og måltidspolitik på den enkelte institution. Danmarks Fødevareforskning har udarbejdet et forslag til retningslinjer for sund mad i skolemadsordninger, og er i færd med at gennemføre en undersøgelse af den ernæringsmæssige kvalitet i eksisterende skolemadsordninger.

De danske myndigheder har i samarbejde med en række private sundhedsorganisationer etableret ordningen ”Sundhedstegnet”. Sundhedstegnet er et redskab til en sundere hverdag i daginstitutioner, dagplejen, skoler, skolefritidsordninger, fritidshjem og idrætslivet for børn og unge. Under ordningen kan institutioner gøre sig kvalificeret til at modtage sundhedstegnet ved at følge en række retningslinjer, blandt andet for så vidt angår kost og fysisk aktivitet.

Indsatsen for at øge den ernæringsmæssige kvalitet af maden derhjemme er forankret på flere niveauer. Den primære indsats er forankret i den generelle oplysningsindsats overfor befolkningen om de officielle kostråd. Denne indsats suppleres med initiativer for at fremme sund kost på arbejdspladserne, idet det forventes, at sundere kostvaner på arbejdet vil have en afsmittende effekt på kosten i hjemmet. Endelig deltager offentlige institutioner i partnerskaber med private interessenter, der har til formål at øge udbudet og tilgængeligheden af sund convenience og måltidskoncepter.

Hvad er god praksis, når det drejer sig om regelmæssig fysisk aktivitet på skolerne?

I danske skoler tilbydes som minimum to timers idræt om ugen, ligesom frikvartererne og skolens fysiske rammer giver gode muligheder for fysisk udfoldelse i løbet af skoledagen.

Som tidligere nævnt har de danske myndigheder i samarbejde med private sundhedsorganisationer etableret ordningen ”Sundhedstegnet”, som et værktøj til at skabe en sundere hverdag i skoler, institutioner og idrætslivet for børn og unge. Første del af Sundhedstegnet blev igangsat i januar 2005, så det er for indeværende for tidligt at vurdere resultaterne af denne ordning.

Det er vanskeligt på grund af en ikke helt tilstrækkelig evidens at pege på, hvad der er god praksis, når det drejer sig om fysisk aktivitet på skolerne. Evidensen er dog under opbygning, navnlig gennem de erfaringer, opbygges gennem en række lokalt forankrede projekter og undersøgte skolekoncepter. Der er tale om projekter og koncepter, der bl.a. fokuserer på ét eller flere af følgende: øge antallet af idrætstimer, styrke integrationen mellem den almindelige undervisning og fysisk aktivitet, forbedre mulighederne for fysisk aktivitet i skolens nære omgivelser, styrke fysisk aktivitet i tilknytning til skole-fritidsordninger, forbedre mulighederne for fysisk aktivitet i forbindelse med transport til og fra skolen.

Hvad er god praksis, når det drejer sig om at skabe sunde kostvalg på skolerne, navnlig vedrørende overdrevent indtag af energirige snacks og læskedrikke sødet med sukker?

For så vidt angår indsatsen i Danmark for at skabe sunde kostvalg på skolerne henvises der til besvarelsen af det af Kommissionen stillede spørgsmål om ”Hvilke gode eksempler på forbedring af skolemadens næringsværdi findes der, og hvordan kan forældrene blive oplyst om, hvordan næringsværdien af måltiderne derhjemme forbedres?”

Som det er tilfældet for fysisk aktivitet, foreligger der ikke en tilstrækkelig stærk dokumentation til med afsæt i danske erfaringer entydigt at pege på, hvad der er god praksis.

Desuden har den betydelige samfundsdebat om eksempelvis salg af usunde produkter fra skoleboder eller adgang til sodavandsautomater betydet, at der i de nyeste opgørelser nu kun er konstateret sodavandsautomater på under 1% af skolerne.

Hvordan kan medierne, sundhedsvæsenet, civilsamfundet og de relevant erhvervsgrøne understøtte skolernes indsats for sundhedsundervisning?

Det overordnede indhold i sundhedsundervisningen bør fastlægges af de ansvarlige offentlige myndigheder. Det er vurderingen, at medierne, sundhedsvæsenet, civilsamfundet og relevante erhvervsgrøne kan bidrage til at styrke indholdet i undervisningen og gøre den mere levende.

Public service medierne kan gennem deres oplysningsvirksomhed tilbyde audio-visuel formidling, der kan bidrage til at gøre undervisningen mere spændende og afvekslende for eleverne. Det lokale sundhedsvæsen og civilsamfundet kan tilbyde virkelighedsnære fortællinger om fordelene ved en sund livsstil og om konsekvenserne af usund livsstil. Relevante erhvervsgrøne kan understøtte indsatsen ved at indgå i partnerskaber med de offentlige myndigheder om udarbejdelsen af undervisningsmaterialer, ved at bidrage finansielt til investeringer i idrætsfaciliteter, osv. Erhvervet må dog i overensstemmelse med dansk lovgivning ikke benytte en understøttende indsats til at markedsføre deres produkter o.lign. i skolerne.

Hvilken rolle kan partnerskaber mellem offentlige og private spille i den forbindelse?

Som angivet ovenfor ses der at være en mulig rolle for partnerskaber mellem offentlige og private i udarbejdelsen af undervisningsmaterialer og lignende. Det er dog samtidig afgørende, at et sådant samarbejde ikke indebærer, at der kan sås tvivl om de ansvarlige myndigheders troværdighed.

V.4. Udvalg af fødevarer, fysisk aktivitet og sundhedsundervisning på arbejdspladsen

Hvordan kan arbejdsgiverne skabe et sundt udvalg i kantinerne på arbejdspladserne?

Arbejdspladser er et væsentligt fokusområde i den danske indsats for at fremme af sunde kostvaner og fysisk aktivitet.

Arbejdsgiverne kan fremme et sundt udvalg i kantinerne ved at stille krav til den mad, der serveres i kantinerne. De danske myndigheder har i samarbejde med fagforeningen 3F udarbejdet en idémap-

pe, hvor der kan findes inspiration til, hvordan man kan fremme sund mad på arbejdspladsen. Yderligere information herom kan findes på: www.mad-paa-arbejde.dk.

Hvilke foranstaltninger kan tilskynde til og lette fysisk aktivitet i pauser og undervejs til og fra arbejde?

Fysisk aktivitet på arbejdet behøver ikke nødvendigvis at indskrænke sig til ovennævnte. Det kan fx også dreje sig om i forbindelse med selve arbejdet at opmuntre tiltag, der øger fysisk aktivitet og øger mobiliteten for derigennem også at undgå skader forårsaget af u hensigtsmæssige arbejdsstillinger. Ligeledes vil arbejdspladserne med fordel kunne sætte fokus på sunde motionsvaner fx i kampagneuger for motion i hverdagen.

Der findes endvidere en række frivillige idrætsforbund i Danmark – herunder også ét, Dansk Firmaidrætsforbund, der specifikt er rettet mod arbejdspladser.

Tilstedeværelsen af ordentlige fortove, cykelstier, mv. vurderes at spille en stor rolle for lysten til at være fysisk aktiv til og fra arbejde. I Danmark har man blandt andet gennemført enkelte vellykkede cykelby interventioner, som både viste sig at ændre borgernes adfærd og være omkostningseffektive.

Derudover vurderes der at være behov for at øge befolkningens viden om den sundhedsmæssige betydning af at være moderat fysisk aktiv i hverdagen. I den danske oplysningsindsats fokuseres der på positive budskaber og på, at man får det bedre i hverdagen, hvis man fx vælger at cykle på arbejde eller at gå en del af vejen, fx ved at stå af bussen nogle stop før man når frem på arbejdspladsen.

Virksomhederne kan tilskynde til fysisk aktivitet ved fx: at tilbyde motionsrum, at tilskynde til etableringen af en virksomhedsforankret idrætsforening, at give tilskud til medlemskab af fitness-centre og idrætsforeninger, at sørge for at trappearealerne er behagelige, at opfordre medarbejderne til i mindre omfang at bruge telefon og e-mail, når de skal i kontakt med deres kollegaer, osv.

V.5. Indarbejdelse af forebyggelse og behandling af overvægt og fedme i sundhedsvæsenet

Hvilke foranstaltninger, og på hvilket niveau, er nødvendige for at sikre, at tiltag, der har til formål at fremme sunde kostvaner og fysisk aktivitet, i højere grad bliver en integreret del af sundhedsvæsenet?

Sundhedsvæsenet er en central aktør i forhold til forebyggelse og behandling af overvægt og fedme. Blandt de områder, der særligt bør fokuseres på, kan fremhæves udvikling af metoder til tidlig identifikation af risikofaktorer, uddannelse af sundhedspersonalet og øget samarbejde mellem de forskellige typer af sundhedspersonale (privatpraktiserende læger, fysioterapeuter, diætister mv.).

Der er i Danmark i de seneste år gennemført en række interventioner og undersøgelser på området, herunder forsøg med motion på recept, særlig indsats over for gravide osv. Undersøgelserne vil

blandt andet belyse, om man gennem motionsaktiviteter kan ændre det enkelte individs risikoprofil uafhængigt af væggtab.

V.6. Indsats mod fedmefremmende miljøer

Hvordan kan det offentliges indsats bidrage til at sikre, at fysisk aktivitet ”indarbejdes” i den daglige rutine?

Som allerede fremhævet kan det offentlige bidrage til at sikre, at fysisk aktivitet ”indarbejdes” i den daglige rutine ved at sikre tilgængeligheden af gode rammer for fysisk udfoldelse i omgivelserne (fortove, cykelstier, rekreative områder, osv.), og ved generelt at arbejde for at øge befolkningens viden om de store gevinster, der både på kort og lang sigt er knyttet til at være fysisk aktiv i hverdagen.

Det vurderes væsentligt allerede i barndommen at lægge grundlaget for en sund og aktiv livsstil, hvorfor en offentlig indsats for at fremme fysisk aktivitet blandt børn og unge, herunder i skolen og øvrige børneinstitutioner, er af største betydning. De danske myndigheder har i samarbejde med en privat sundhedsorganisation udarbejdet et inspirationskatalog med idéer til, hvordan skolen, daginstitutionen, idrætsforeningen, den lokale ildsjæl og andre aktører kan skabe tilbud til stillesiddende børn, så de får lyst til at bevæge sig. For når først lysten og glæden er der, er chancen for at børnene fortsætter et liv i bevægelse meget større.

Det vurderes endvidere væsentligt, at det offentlige bidrager til en øget opmærksomhed blandt arbejdspladserne om de fordele, der kan knyttes til en indsats for at fremme fysisk aktivitet og sund livsstil blandt medarbejderne.

Hvilke foranstaltninger er nødvendige for udviklingen af miljøer, der fremmer fysisk aktivitet?

I Danmark indføres der pr. 1. januar 2007 en ny kommunal struktur med færre og større kommuner - nemlig 98 kommuner. Kommunalreformen indebærer, at ansvaret for sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse, og ansvaret for skoler, børneinstitutioner, udvikling af de lokale fysiske rammer mv. er samlet ét sted på kommunalt niveau. Ansvaret for behandling på sygehuse er forankret i 5 nye regioner, idet kommunerne fremover skal dække en andel af udgifterne til behandling på sygehuse.

Det er vurderingen, at en samlet placering af ansvaret for sundhedsfremme på kommunalt niveau inden for de angivne rammer vil sikre en styrkelse af forebyggelsesindsatsen og en øget sammenhæng af forebyggelsesindsatsen på tværs af forskellige sektorer.

Det bemærkes, at der i Danmark er en lang tradition for, at bl.a. idrætsforeninger gør et stort arbejde for at arrangere gymnastik- og idrætstilbud til specielt børn og unge.

Foreningslivet vil blive en vigtig medspiller, når der skal tages nye initiativer til projekter om sund livsstil rettet mod borgernes vaner og livsstil. Placering af ansvaret for sundhedsfremme og syg-

domsforebyggelse hos kommunerne lægger også op til, at der kan ske inddragelse af idrætsforeninger etc. i bestræbelserne på at sikre gode faciliteter og tilbud.

Der vil fra de statslige myndigheders side skulle bakkes op om det nye kommunale ansvar for sundhedsfremme gennem vejledning, rådgivning mm. De danske myndigheder har bl.a. besluttet, at der skal oprettes et bevægelsesrejsehold, der skal rejse rundt i landet og give råd om, hvordan kommunen som ejer af skoler, institutioner, byrum, fritidstilbud og infrastruktur sikrer planer for borgenes muligheder for fysisk aktivitet fra vugge til grav.

V.7. Socioøkonomiske uligheder

Hvilke foranstaltninger, og på hvilket niveau, kunne fremme sunde kostvaner og fysisk aktivitet hos befolkningsgrupper og husholdninger i visse socialklasser og sætte sådanne grupper i stand til at gå over til en mere sund levevis?

Det er vurderingen, at der i indsatsen i for at fremme sund kost og fysisk aktivitet i særlig grad er behov for at fokusere på socialt udsatte grupper. Erfaringerne viser således, at særligt de socialt udsatte grupper finder det vanskeligt at efterleve de officielle anbefalinger vedrørende kost og fysisk aktivitet.

Foranstaltninger for at fremme sunde kostvaner og fysisk aktivitet blandt særligt udsatte grupper bør primært være forankrede lokalt og tæt på den enkelte borger og familie. Det lokale sundhedsvæsen, skolerne, børneinstitutionerne bør alle inddrages aktivt, således at de kan bidrage til at sikre, at der lokalt bliver taget hånd om de familier og enkelt personer, som har særligt vanskeligt ved at efterleve anbefalingerne vedr. kost og fysisk aktivitet. Individuel rådgivning og vejledning vil formentlig i et vist omfang skulle stilles til rådighed, hvis der skal sikres en markant forandring i livsstilen. Erfaringsgrundlaget i Danmark på dette område er dog indtil videre spinkelt.

Derudover er der behov for oplysningsinitiativer, der specifikt er målrettet de grupper i befolkningen, der oplever særlige problemer. Endvidere er der behov for at gøre de sunde valg til de lette valg i alle de sammenhænge, hvor det er muligt, fx i skoler, institutioner og på arbejdspladser.

Den danske regering har for at fremme lokale initiativer til at afhjælpe overvægt blandt børn bl.a. fra udsatte familier og styrke erfaringsgrundlaget på området etableret en pulje til medfinansiering af nye lokale initiativer.

Hvordan kan man gøre noget ved den "ophobning" af usunde vaner, der ofte er blevet påvist hos grupper i visse socialklasser?

Der henvises til besvarelsen af det foregående spørgsmål.

V.8. En integreret og samlet indsats til fremme af sunde kostvaner og fysisk aktivitet

Hvilke elementer er de vigtigste i en integreret og samlet indsats til fremme af sunde kostvaner og fysisk aktivitet?

Der foreligger ikke et tilstrækkeligt empirisk grundlag for entydigt at pege på hvilke elementer, der er de vigtigste i en samlet indsats til fremme af sunde kostvaner og fysisk aktivitet.

Den danske regering deler WHO's vurdering af, at der er tale om en multifaktoriel problemstilling, der stiller krav om en indsats på mange forskellige niveauer og på tværs af sektorer.

Følgende kan dog særligt fremhæves.

Det er væsentligt, at der foreligger officielle anbefalinger, både vedrørende kost og fysisk aktivitet, og at disse formidles til den brede befolkningen, og integreres i undervisningen af børn og unge.

Det vurderes endvidere væsentligt at sikre en fornuftig balance mellem tilgængeligheden af sunde og mindre sunde fødevarer. Det skal være mindst lige så let og attraktivt at spise sundt, som at spise usundt, uanset om man er på arbejde, i skole, ude at rejse osv.

Der er ligeledes behov for at sikre et tilstrækkeligt og attraktivt udbud af fysiske udfoldelsesmuligheder i de nære omgivelser.

Endelig er det vigtigt, at de officielle budskaber og indsatsen for at fremme sunde kostvaner og aktiv livsstil i fornødent omfang understøttes af relevante private interessenters adfærd på markedet for fødevarer og fritidsaktiviteter. I nødvendigt omfang bør EU her træde til med regulering.

Hvordan skal rollerne fordeles på nationalt plan og på EU-plan?

Indsatsen på EU-niveau bør fokusere på den del af indsatsen overfor forbrugerne, der er produktrelateret. Det vil blandt andet sige regulering af anprisninger, berigelse, mærkning, markedsføring og lignende. EU-indsatsen bør endvidere sikre et styrket samarbejde på tværs af EU-landene, gennem samarbejde om forskning, monitorering, udvikling af bedste praksis mv. EU vil desuden kunne påvirke forbrug ved at støtte kampagner for fødevarer, hvor forbruget ønskes øget fx frugt, grønt og fisk. EU vil ligeledes kunne medvirke med støtteordninger fx for frugtordninger i skoler og daginstitutioner og fjerne elementer i gældende EU-lovgivning, som understøtter forbrug af produkter, der modvirker de ernæringspolitiske målsætninger.

Oplysningskampagner og konkrete initiativer ift. de borgere, der har vanskeligt ved at efterkomme anbefalingerne vedr. ernæring og fysisk, bør være forankret nationalt og lokalt og gerne i partnerskab med relevante private aktører.

V.9. Anbefalinger vedrørende indtag af næringsstoffer og vedrørende udvikling af fødevarer baserede kostråd

Hvordan kan sociale og kulturelle variationer og forskellige regionale og nationale kostvaner tages i betragtning i forbindelse med fødevarer baserede kostråd på europæisk plan?

Oplysningsindsatser til fremme af sunde kostvaner og fysisk aktivitet bør være nationalt og lokalt forankrede for bedst at tage hensyn til sociale og kulturelle variationer, samt nationale og lokale forskelle.

Der vurderes, som tidligere fremhævet, at være behov for fælles europæiske næringsstofanbefalinger. Omsætningen af næringsstofanbefalingerne til fødevarer baserede kostråd bør derimod ske nationalt og lokalt.

Hvordan kan man udligne de store forskelle mellem de foreslåede ernæringsmål og de faktiske forbrugsmønstre?

Det er vurderingen, at de store forskelle kan udlignes gennem en klar og tydelig formidling af enkle budskaber til befolkningen.

Der er ligeledes behov for at sikre en bedre, enkel og mere reel uddannelse af og oplysning til forbrugerne i indkøbssituationen. De kommende EU-regler for anprisning vil bidrage til at mindske vildledningen af forbrugerne. Der bør desuden som allerede nævnt indføres obligatorisk næringsdeklaration i EU, idet der bør sikres en enkel, relevant og letforståelig næringsdeklaration af fødevarerne. De kommende regler om berigelse og anprisning bør yderligere styrkes gennem etableringen af ernæringsprofiler, ligesom der som allerede nævnt bør etableres en fælles EU-ernæringsmærkning.

Hvordan kan kostråd formidles til forbrugerne?

De nordiske lande har omfattende erfaringer med formidling af kostråd til forbrugerne. Der henvises til besvarelsen af foregående spørgsmål, samt til besvarelsen af spørgsmålet ”Hvilke centrale budskaber skal forbrugerne modtage vedrørende ernæring og fysisk aktivitet, og hvordan skal de formidles, og hvem skal gøre det?”

Hvordan kan systemer med point til ernæringsprofiler (som man for nylig har udviklet i Det Forenede Kongerige) bidrage til en sådan udvikling?

Den danske regering finder, at der i UK er gjort meget stort og nyttigt arbejde omkring udviklingen af ernæringsprofiler.

Dette arbejde bør sammen med erfaringerne fra andre EU-lande, herunder med anvendelse af ernæringsprofiler til udvikling af ernæringsmærkning, inddrages i et kommende arbejde i EU omkring udviklingen af ernæringsprofiler og en fælles europæisk ernæringsmærkning.

Den danske regering finder det u hensigtsmæssigt på nuværende tidspunkt at låse sig fast på ,om udarbejdelsen af ernæringsprofiler i EU skal baseres på pointsystemer, som der har været arbejdet med i UK, eller om andre metoder bør lægges til grund.

V.10. EU-ekstern samarbejde

På hvilke betingelser bør EU indgå i arbejdet for, at EU og lande udenfor EU udveksler erfaringer og kortlægger bedste praksis? Og på hvilken måde?

Det er vurderingen, at fællesskabet i et samarbejde med EFSA bør spille en central rolle i forhold til henholdsvis indsamlingen og udvekslingen af erfaringer samt kortlægning af bedste praksis.

Nordisk ministerråd har i sigtlinierne til en kommende fælles handlingsplan for fremme af sundhed og livskvalitet gennem kost og fysisk aktivitet efterspurgt et forslag til, hvorledes der kan ske en styrket erfaringsudveksling mellem de nordiske lande, samt hvorledes der kan sikres et fælles nordisk samarbejde om bedste praksis.

Den nordiske handlingsplan forventes vedtaget i sommeren 2006, og Kommissionen vil kunne trække herpå i forbindelse med en nærmere definering af den rolle, som EU kan spille på området, og af de konkrete værktøjer, der kan tages i anvendelse.

V.11. Andre emner

Er der emner, der ikke berøres i denne grøn bog, men som skal tages i betragtning som led i en europæisk dimension i forbindelse med fremme af sunde kostvaner, fysisk aktivitet og sundhed?

Den danske regering finder generelt, at Kommissionen i Grønbogen på meget fin vis har dækket de emner, der kan tages i betragtning, som led i en europæisk dimension i den fælles indsats for at fremme af sunde kostvaner, fysisk aktivitet og sundhed.

Udover de emner som Kommission selv har fremlagt, vurderes det relevant at fremhæve ernæring af spædbørn og småbørn, som et emne, der særligt bør prioriteres indenfor forskningsindsatsen. Der er således behov for mere viden om betydningen af kosten i den tidlige barndom, både for sundheden og kostvanerne senere i livet. Det er vigtigt, at EU støtter op om WHO's anbefalinger vedrørende amning – herunder gennem relevant lovgivning på området. Ligeledes bør det prioriteres, hvorledes en øget informationsindsats overfor gravide kan fremmes, således at der tages højde for en bekymrende stigning i antallet af overvægtige gravide med deraf følgende risiko for fødselskomplikationer.

Hvilke af de emner, der behandles i denne grøn bog, bør prioriteres højest, og hvilke kan betragtes som mindre presserende?

Den danske regering finder det væsentligt, at Kommissionen giver høj prioritet til arbejdet med indførelsen af fælles EU-regler om obligatorisk næringsdeklaration, ligesom der bør arbejdes for udviklingen af et fælles europæisk ernæringsmærke. Regeringen finder det væsentligt, at der fra Kommissionens side tages snarligt skridt i retning af etableringen af fælles europæiske næringsstofanbefalinger, og at der med afsæt heri tages fat på arbejdet med etableringen af ernæringsprofiler. Ernæringsprofiler, der efter den danske regerings opfattelse bør lægges til grund for en kommende fælles ernæringsmærkning, såvel som for reguleringen af ernærings- og sundhedsanprisninger, samt berigelsen af fødevarer.

Den danske regering finder det væsentligt, at Kommissionen fastholder det ultimatum, der er givet til fødevarerindustrien om på frivillig basis at sikre, at al markedsføring af usunde fødevarer overfor børn ophører. I det omfang industrien ikke efterlever det fremsatte krav, vil den danske regering bakke op om et forslag om EU-regulering på området.

Den danske regering finder det væsentligt, at der etableres et sammenligneligt datagrundlag i form af pålidelige informationer om nøgleparametre for sundhed og forbrugsmønstre i alle EU-lande.

Den danske regering støtter Kommissionens hidtidige indsats for at styrke forskningen inden for ernæring og fysisk aktivitet, og ser gerne om muligt at denne indsats blive opprioriteret yderligere.